

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година V.

У Новом Саду, 20. маја 1882.

Бр. 14.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња. 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Währingerstrasse 9.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарија А. Пајевића у Новом Саду.

Зар ни то...

Давно је већ реко посматралац умни:
„Ти мораш бити наковањ ил мал!“
— Срам је што све до сад
Изреку ову
Нити мога човек,
Нити народ који
Утерат' у лаж.

И кад се деси народ, који викне:
„Ја нећу да сам ни једно ни друго!“
Худога доба, јаој, сусретне га смеј,
Велећ' му: *Ти си*
И једно и друго, --
Ал ипак свој.
— Наковањ вечно свој,
На груди својих муци;
И маљ си, самосвој —
Али у туђој руди.

Трпећи душом саде
Наковања тога јаде,
И бројећ' маља тога
Ударе многе,
Питам: Зар ни то неће
Искресат' искру слоге? ... 1.

Шетња по Новом Саду.

CXII.

Библија нас уверава, драге читатељке, да су на дан Духова у старо време падали с неба ватрени језици, који су се по земљи раширили. Онда још није било хрватског и мађарског сабора, није било новосадских пиљарица, нити је Сардуб онда још свога преводиоца Косту Христића ни Гарашанина имао, дакле огњени језици били су у оно време са свим нешто

ново и чудо невиђено. Исто тако не беше ни другог „Видела“ осим онога, што га је бог раширио по васелени, да неби свет блудио по мраку, те да не би слеп код очију наишао у помрчини на каквог Бонтува и с њиме се у шпекулације упуштао. У то древно доба замењивали су још арханђелски огњени мачеви жандарске тесаке, којима београдски министри уливају публици чувство и укус за драмску уметност. Барут у оно доба такође још није био измишљен, јер се Милан Грозни, који уме вешто да измишљава, још онда ни родио није, те му у књизи судбе још не беше записано, да ће кадгод постати председник општине карловачке. Чивути у оно доба још нису градили железнице, као данас Штрусберг и Бонту, него су морали с Мојсијем иешке да иду кроз пустињу и кроз шуме египатске, где су се без сумње хранили жиром, као и данас што живе од жира (и вексле). Петролеума такође не беше још у оно време, али уља је било доста и онда, као и данас што имаде, као што се може сваки уверити и код многих калуђера. Телеграфа тако исто нису још имали, те тадашњи солгабирови не могаху да јављају у Пешту, (кад какве босанске просијачке затворе), да су ухапсили какве руске агенте. Нису имали ни парних машина за вршење, те су се хранили корењем и препелицама, ал како је корење мало крви, а препелице мало брашна давале, то су људи били мирне и благе нарави, те с тога онда и не беше Мађара, јер су Чивути задржавали своја права имена, нису их помађаривали. Ни пароброда није онда још било, дакле ни бифтека, и онда дакле нису људи због мале порције гладовали за скупе своје новце. Исто тако не беше у оно непросвећено време ни новина, дакле ни огласа на анатеринску воду и на Виљемов крв чистећи теј, ал' су ипак стари наши имали *чистија уста* и *чистију крв*, него ли њихови данашњи потомци, што чивутске огласе штудирају. У оно мрачно доба не беше ни осветлења *гасом*, те с тога онда није могао бечки рингтеатор са 500 људи да изгоре, него су глунаци у

старо време зидали позоришта у облику какве суваче — амфитеатора —, те се свет могао на све стране слободно разилазити, и били су од ватре сигурнији већ и због тога, што онда још није било ватрогасних друштава и њихових униформама ни банде.

Из овога свега следује — —

(Шта ће опет овај пандур, што ми долази . . . „Опомена за порез“ . . . „за три дана“ . . . „иначе пљенидба са однашањем заплениених ствари“ . . . добро, остави ту на столу . . . „Збогом“ — збогом!)

Из овога свега, као што рекох, следује, да смо ми далеко сретнији и напреднији од наших старих. Док су они по пустињама јели корење и препелице, ми једемо „рајнлакса мит сос а ла тартар“; док су они ишли по неколико месеца кроз жегу пустињачку пешке, ми Новосађани и у Каменицу идемо на фијакеру; док су они прали уста чистом водом, ми купујемо анатеринску воду и Хајдеров прашак за зубе; док су осветљавали ноћу своје одаје уљем и жишњом, ми палимо по три лустера са 120 свећа; док су они — —

Ал' збиља, да л' су и наше старе пророке и апостоле при писању фељтона узнемиривали пандури са „Опоменама за порез,“ и ако нису, молићемо да нам поруче по репатој звезди, што ће се идуће недеље на небу појавити, за што нису и од куда то долази да садањи нараштај поред дифтеритиса, скрлетине, богиња — пати још и од неплаћеног пореза?

Говоре и то, да су наши стари много дуже живили него ми, ал' ја то не верујем, јер ето они су *пре нас умрли*, ми дакле живимо *дуже* него они. Шта смо и шта ми доживели, што они нису ни са-

ПОДЛИСТАК.

Ко путује има ма шта за приповедање.*)

У Новом Саду код „камиле“ састанем се са другом својим свештеником из Шајкашке, из места (било које му драго). Врло сам му се обрадовао, јер га одавна видео нисам а живио сам с њиме као са рођеним братом.

Друг мој беше ми познат са свога доброга срца и са издашности, т. ј. са гостопримства свога, јер је свакога, који му у кућу дође, радо дочекао и својски га примао.

После вечере седели смо скоро до поноћи и то само час двојица и разговарасмо се о нашем младом добу, о поједним пригодама у животу нашем и о изгледу у будућност.

Том приликом приповеди ми мој друг његово скопашње путовање у Банат. Приповедање то врло ме је занимало, те да неби у заборав прешла та приповедака, то ћу је ево, колико сам запамтио, поново прећи, али ради бољег ефекта пустићу мога друга, нека он сам приповеда.

* * *

1879. године баш на божићне покладе, кад сам последње сватове венчао, заповедим кочијашу моме Мити Костићу, да оправи кола, јер ћемо путовати у Тител.

Време беше изванредно. Пут се укајишио и обећавао је повољно возање без трукцања. Кола су ми врло

*) Послато на расписану награду.

њали. Они нису доживили да очима виде ономадашњу сцену на хрватском сабору; они нису дочекали да се Нови Сад полива; нису ту да виде, како се њихови потомци — *Чивути* — насељавају у шајкашком батаљону; они не дочекаше ту радост, да се у Новом Саду подигне мађарска гимназија за српску децу; не даде им бог (као нама) века, да доживе да могу читати осим апостолских посланица и реферат кикиндског посланика на угарском сабору, господина Штеве Ијоановича, нису могли ни то да дочекају, да Абердар добије од грчкога краља нов мидер — хоћу рећи, нов орден. Па ни њихова дечица нису могла много што шта да доживе: нису била тако сретна да виде очима, како њихови родитељи неће да се претплате на „Невен“ и „Голуба“; нису дочекала законски чланак о учењу мађарског језика у колеџици и у целенама увијена; нису их родитељи могли да воде у тинглтангл, као што у Београду данас децу воде.

Једном речи ми смо куд камо више радости и сласти доживели, него ли наши стари, који су до душе почели да зидају *вавилонски тороњ*, али им није испао за руком, то је тек нама остало да дочекамо и хвала богу ево га у *Аустро-Угарској* у свој величанствености његовој, са *заплетеним језицима* и *најразличитијим народима* и *народним тежњама*. Један другог *не разумемо*, као они при зидању торња вавилонског, те док један иште *цигљу*, други даје *креча*; док један иште *малтера*, други носи *ексер*; док један тражи *равноправност*, други даје *мађарске књиге* у народне школе; док један иште *правду* други *намећу патријара*; док један иште *што је његово*,

удешена и лака. Тако су ситна, да ситнијих ваљда нема на свету. Помисли да седиш на меканој намазаној кожи, па да те ко тако по глатком леду вуче. Никаква клопота нечујеш, само неко тајанствено шуштање, као да су те надземаљски дуси обколели па ти чине пратњу, да те од невоље сачувају.

Но и нужно је, да мислиш, е те виша сила чува, јер како су кола ситна а коњ чилаш јак и луд, непрестано си у страху, да ће се кола под тобом разићи а чилаш да ће као пегаз прнути небу под облаке.

У два сахата после подне кренем се на пут. Понели смо печену гуску, обарену шунку и пуну чутуру добра црна вина. Око седам сахата стигосмо у . . . и Мита кочијаш рече ми, да би ваљало Тиндира (чилаша) назобити, ако смо ради да те ноћи до Титела дођемо. Морао сам се журити, јер сам био рад са лађом до Панчева путовати, а лађа се из Титела у шест сахата јутром креће.

Баш бесмо пред сеоском кућом, те се сетих, да је ту бележник познаник мој. Ја сам га једном у своме дому врло лепо примио и прочистио и то као непознатог човека, те му се то допало и позвао ме је, да му који пут у гости дођем.

Е кад је тако, баш ћу сад сврнути, док се коњ неодмори, помислих у себи, и кажем Мити, нека се сиђе с таљига те нека види, јели бележник у канцеларији. „Кажи му“, рекох, „да је ту попа из Н. и да га зове на поље.“

Оде Мита и врати се те рече, да је нотарош казао, да дођем доле у канцеларију.

други окупира Босну; док један захтева своју влађу, други му пружа *опомену за порез* и т. д.

Тако иде при зидању модерног вавилонског то-роња. Један другог *не разумело*, па ту не помаже ни Каменков „*Речник страних речи*“ (који се иначе даје сасвим добро употребити и ми га сваком препоручујемо, стаје 60 новчића).

Ал' ваљда ће нас освестити и умудрити најновији „*културни народ*“, ако примимо његову културу.

Но и та је „*култура*“ врло млада, још је, штово веле, у *целенама*.

Ми би је примили, али не знамо јесу ли *целене* — *чисте*.
Аб.

У Ш Т И П Ц И.

△ Даклем „Пестер Лојд“ је почео да потпомаже — *руске ствари*. Ево од неког доба купи он јавно прилоге на *руске* — *Чивуте*.

☉ У „*Лојдовој*“ „*Fremdenliste*“ читамо међу осталим гостима: М. Кижундџић, Vice-Präsident in Belgrad. — По овоме ће сваки странац мислити, да је Србија *република*.

⊕ У „*Мађарорсаг* иш а нађ вилагу“ пише један *Мађар*: Виктор Хиго је написао књигу „*о магарцима*“ и написао је о томе *једну свеску*; „штета — вели исти *Мађар* — што Хиго није *мађарски писатељ*, он би онда могао о тој теми *десет свезака* написати.“ (Ово не кажемо ми, они сами кажу).

„Кажи ти њему, да ја немам посла званичнога, него ако хоће, да се видимо, нека изађе.“

Једва на други позив изађе познаник мој, бог да му душу прости, умро је лане, — напоље до таљига мојих.

„О гле господине, одбуд ви тако?“ запита ме својим дремљивим гласом.

„Ето, нанео ме је пут, идем у Тител, па сам рад овде коња назобити, те помислих, да ће вам бити криво, кад чујете, да сам се овде мало забавио, а нисам вас походио.“

„Е па лепо, изволите доле у канцеларију док се коњ мало неприхвати. Срамота је, да седите тако на коли!“

„Прво и прво“, рекох му, „немам званична посла, да идем у канцеларију, а друго неби ја на коли седео, док се коњ ненарани, него би сврнуо у биргуз, да ви ни сте ту. Но кад сте ви ту, то ћу да сврнем код вас за један час.“

„Та звате, код мене се оправља, па коњ неможе у шталу, хо жао ми је, знате, али . . .“

„Ништа, ништа, нетреба ту штала, време је топло, месечина је лепа, па ће коњ на авлији мало се наранити из кола, шта ту треба ваздан?“

Та нећеш ти мене сад одбити, помислим ја у себи, та од срамоте сад нећу од тебе ићи, док ме непримиш.

„Та ја неznam, али коњ неможе у шталу, знате, јер . . .“

* * *
≈ „Пестер Лојд“ опет јавља: „Устанак је у Кривошијама угушен.“ — Па добро, сад молимо да нам јави, *кад ће се војска из Далмације вратити кући*, да се више не бринемо.

* * *
⊕ У Угарској данас и *марса* има више права него човек: *Марсени пасош* можеш добити кад хоћеш, а човек у Новом Саду не може да дође до пасоша за Београд.

* * *
§. Идућега месеца биће свечана трка — утркивање се наши *издавачи календара* ко ће пре. (Само ће слабо који добити *награду* за свој труд и вештину на томе тркалишту.)

* * *
□ У Пешти се држи *марвена изложба*, биће свакојак *марве* и с рогови и без рогова. Нека господа, која сваки час трчкају у Пешту, ићи ће без сумње и овом згодном приликом.

* * *
+ Неко коме је досадило живети, узео је једну аустријску вирџинију цигару, онаку, какве су сада, метнуо је у уста и запалио — но срећом примети то неко, зграби му цигару из уста и баца је тамо где се не баца.

„Мени нетреба штала, мени треба мало соба а коњ ће на авлији, шта сте се узели ваздан погађати! Мито терај овамо у ту капију. Чекај само, да се ја најпре ситем“, беше мој набрусит одговор.

Сиђем се с кола па хајд с нотарошем његовој кући.

Бележник беше ситан малин чевечуљак, слабуњав према осталим људима као заперак према високом стаблу кукуруза. Говорио је увек шплатом. Мора бити да је у белој цигерици имао какву одушку, те му је глас при говору на одушку одлазио у стомак место кроз уста на поље као у пакварени мехова или у пробушене хармонике.

Кад дођосмо до стана, а он ти луни претом у прозор, те му додадоше кључ од авлијски врата, која беху закључана.

„А што тако рано затварате врата,“ запитам га.

„Та морам по цео дан врата закључавати, јер знате, пролазе туда многи вандрогаши и просјаци, па ко им може надавати? Тако је досадна та сиротиња! Дабогме, помислих ја, да је досадна сиротиња, али зато баш ваљало би нам, да по могућству подпомажемо ту сиротињу, да им сиротиња неби досадна била.“

Ја пустим домаћина напред, нека приправи мало домаћицу, за госте, јер видео сам већ, колико је сатова купало, да је т. ј. домаћин папучар и то да се није узвисио над папучом но да се понизио под папучу, дакле могао би га вице- или подпапучарем звати. Чујем, како сам мало лакше ишао, де се нешто шапуће и то сам чуо јасно, где домаћина рече: „однео га ђаво!“

Нову *репату* звезду назвали су у Африци „кедиве“; како ће је, боже, у *Карловцима* назвати?

? Ономад се хтеде општина у К. упустити у избор црквењака. На то устаде један општинар и рече: „Па што би ми бирали црквењака! Кад нам је влада наименовала патријара и владике, нека нам наименује и црквењака!“

Аб.

П у с л и ц е.

Седам дана требао је свети синод, док је изабрао два владике. — Даклем владике се тешко рађају, (али бар лако живе.)

Пре по године јавио је „Пест. Лојд“ да др. Полит као правозаступник нар. фондова има 10.000 ф. плате годишње. Сад му се учинило да је и то мало, па му је повишио на 15.000 фор. годишњих. Из тога се види како би Пештанска господа умела газдовати са нашим новцем, само да се једаред доченају тих дерних фондова.

6000 рубаља. Толика је награда расписана на најбољи животопис цара Александра II. Али се писац мора обвезати, да ће живети још 18 година, ако хоће и да прими тај новац (Красан посао, — а још краснија обвеза!)

Кад су новине неки дан јавиле, да је један крокодил уш'о у Тису, многи су се слатко смејали, мислећи да је то шала. Ал ево се потврђује да је то баш истина.

Уђем и ја унутра и видим госпођу домаћицу са оклагијом у руци. Еј наопако, ако та мене са тим дрвеним поздравом дочека хоће ми се испрашити мантија!

Па још каква је домаћица. Тако ми мога спасења брате, али из њеног кубичног садржаја изашла би три мужа њена.

„Ово је господин А. из . . . представи ме домаћин, „а ово је моја супруга.“

Узајмни прописани поклон и облигатно „драго ми је“, беше наш одговор.

Нехотице уступих један корак, кад чух домаћицино „драго“, јер ми се причу, да рече: „доврага“

Ај ај, са доронгом у устима и оклагијом у руци тешко теби попе!

Но поред све страве, коју сам препатио, ипак ми мило беше, кад зачух орган драге ми домаћице. Но добро је, ако дође до певања, бар ћемо удесити један терцет, коме неможеш равна у свету наћи. Ја ћу као примаш представљати кларинету, домаћин еолову харфу, а она флигелхорн. Глас њен могао би највећма сравнити са удаљеном грмљавином или прозаично рећи, кад гладном човеку крче црева.

Уђемо у собу и посадим се, те почесмо диванити. Ја научим да раскравим домаћицу, те почех које шта бенетати. Мало по мало се уста домаћичина почеше развличити тобоже на смеј, али се гласа нечу.

Међу осталим дође говор на кујну па наравно и на

Српска влада одговара се, да она не би дала представљати Рабагаса, — али није знала, да у репертоару има други, много бољи и много безопаснији „Пркос“ — (од Бенедикса.)

Нова комета пређе 43 миље за једну секунду. Ето видите браћо, како се то напредује у слободном ваздуху и кад се никакве сметње на пут не стављају.

Питање кикиндске црквено-школске општине.

Давно већем главу бију
Различите новине
О решењу коначном
Те кикиндске општине.

Није мог'о то да реши
Владика ни комесар,
Није ни администратор,
Па ево ни патријар.

Сазрела је тиква сама,
Сама себи рече: Халт!
И сада ће да је реши
Сам господин штатсанвалт.

Председник ће у бувару,
И господин Фани ш њим.
А за новце? — шта ти брига
Та новци су само дим.

Кик.

кување, и ја помислих: но домаћице, сад се мораш за смејати па ма одма пукла!

„Знате госпођо,“ почех ја, кад је моја покојна још жива била, наредим, да пече једном палачинке. Ја то често чудо водем. Око подне дођем кући, а моја жена баш преврће ножем палачинку у тавици. Стани, рекох јој преврће се тако. Ја сам некад гледао куварицу неку, како она ту палачинку некако из таве у васдух баца, те се она тамо сама преврне и опет у таву падне. То се мени онда врло допало, те хтедох сада покушај учинити. Узмем таву од жене и важним лицем с левом ногом напред, да веће снаге покрету својих руку дадем, отиснем палачинку у вис. Али ко недође у таву натраг, него моја палачинка?“

„Па где ти је палачинка?“ запита ме жена.

„Чекај мало душо, сад ће она доћи, није то као на телеграфу, ту неради електрицитет већ само пада, а познато ти је, да је парна снага слабија од муњевите,“ одговорих јој ја поучителним гласом.

Но кад нам се већ досади чекање, а ми погледасмо кујни под димњаке и шта видесмо? Моја палачинка нашла на неки ексер, те се обесила, и отромбољила се од стида, што је себе и мене тако љуто осрамотила.

Сирота моја покојна, умало што онда још није главом платила. Пала је на земљу и добила од силна смеја грчеве, тако звани Lachkrampf. Једва дође себи.“

При последњим речима погледах у домаћицу а она

Ђира. Даклем ми Бачвани до-
бисмо владикау.

Спира. Ко ме се, до душе, нисмо
надали.

Ђира. Али, који ће можда по-
тражити љубави у свога народа.

Спира. А народ има љубави у
себи много, и једва би дочекао кад
би је коме могао и смео поклонити.

Ђира. Добисмо владикау, о коме
до сада нисмо много говорили, — ни овако, ни онако.

Спира. Али кога „Турски Народ“ грди, како
само он грдити зна.

Ђира. Па како да се ми понашамо према њему?

Спира. Онако исто, како он према нама. Јер он
је позван, да примером предходи.

Ђира. А шта да му желимо при првом састанку,
док се боље не упознамо?

Спира. Оно што је најбоље (и за њега и за нас.)
Т. ј. да заслужи мржњу „Турског Народа“ и од сада,
у пуној мери; и онда —

Ђира. И онда?

Спира. И онда не гине му љубав *српскога* на-
рода, — без које до сада ни један владика нити је
био сретан за живота, а канда није раја стигао ни
по смрти.

Стармали. Амин, Ђиро! Амин, Спира! Преосвеш-
тени владико, рци и ти Амин!

тек прену у громовит смеј тако да се све тресла соба
и рече ми при крају смеја онако нехотице. „Одно вас
ђаво!“

За тим изађе у кујну и чух, како девојка јој некуд
оде. Сигурно по вино. Тако и беше. Домаћин и ја седесмо
и разговарасмо се, а домаћица кад донесе вино постаде
опет невидљивом.

Морам прво рећи, да сам био гладан, али срамота
ми беше отићи на кола на извадити шунку да једем, јер
би ме могао домаћин изгрдити, а овамо опет неимадох
наде, да ћу вечеру код домаћина добити.

У један мах зачух, где се нешто у кујни сецка. Ха.
добро је то је лук при за запригу. Хотевши се боље
уверити, рекох домаћину, да идем напоље, да видим, јели
кочијаш коња намирио. Прошав кроз кујну, видим заиста,
да се лук сече и да се суже земичке у авану туку.

Охо! та ту ће бити наприкашења и пржења. Ни
бриге те није.

Видећи, да је коњ назобљен и напојен, повичем из
ходника кочијашу онако гласно, да је и домаћица могла
чути, нека упреже, да идемо. На то домаћица излете на
поље и онако мало срдито рече ми, да то никако неће
бити, док не вечерамо. Ту смо се кошкали, али при крају
опет сам пристао на њен захтев, те остадох.

И тако дочекасмо и вечеру, која сама по себи из-
ванредно зготовљена беше, али ја сам је још већма хва-
лио, него што је заслужила.

Новосадски „Монитор.“

Познато је како је париски „Монитор“ — фран-
цуске званичне новине — писао о Наполеону за вре-
ме револуције.

Док је Наполеон био далеко, он га је називао
„звер“, „крвник“, „хијена“ и т. д., но како се Напо-
леон почео приближавати Паризу, „Монитор“ је све
блажији и блажији бивао и најпосле кад Наполеон
уђе у Париз, а „Монитор“ јавља, да је „Његово ве-
личанство цар Наполеон ушао у тиџерије.“

Тако и наш новосадски „Монитор“ — „Турски
народ“ при избору владика.

Он је кандидата Н. прогласио за неспособног;
описивао га да се пијан туче с кочијашем, да односи
туђу шунку и сланину и т. д. већ како само он уме
циврasto.

Кад шансе истога кандидата дадоше изгледа да
ће бити изабран, а „Турски народ“ попусти мало;
те вели: можда га синод боље познаје, кад хоће да
га бира.

Кад кандидат Н. би заиста изабран, онда исти
„Турски народ“ донесе, како је нови владика спосо-
бан и ваљан; како говори многе европске језике и т. д.
Зар није то „монитерски“?

С тога би га могли и нашим „Монитером“ или
лепше рећи „Манит-ером“ сматрати и називати.

А морал је из овога целог, да г. г. епископи, а
и други људи, нити треба да се стиде, кад их турски
„Монитор“ куди, нити да се величају, кад их он хва-
ли, једном речи не треба га ни зарезивати у рабош.

Сијонац.

Имадосмо киселе чорбе живинске, пилеџији напри-
каш и пржених пилића. При наприкашу запитам дома-
ћицу, јели ослаћен са шећером.

„Та како би ја шећерила наприкаш! рече. „Неможе
бити да нема шећера у њему, ја баш знам добро кувати,
али без шећера неби тако слатка наприкаша никид уде-
сио“, одговорим ја зачуђено.

Тако исто хвалио сам и пржене пилиће, питајући,
од куда им фазана.

„Та какви фазани, бог с вама“, рече домаћица сме-
јући се, и нисам их никад ни видила у моме животу.“

Лепо сам вечерао, врло лепо; домаће сам развеселио
тако, да су ме чак и на конак задржавали, но то им не-
могох по вољи учинити, јер сам се журио даље.

Заповедим Мити да преже, и опростив се љубазно,
кренем се пут Титела.

Ноћ беше тија и ведра. Пут раван као длан без
трунка прашине. Заогрнем бунду и извалим се у закошар
као какав велики господин н. пр. солгабировљев ексекутор.
Ексекутор је пред мојим очима највећи господин и не
само пред мојим но пред свачијим очима, јер нико несме
однети твоју ствар без даљег питања као он; ни сам
феишпан несме доћи у твоју кућу по ствари твоје, али он
сме: ето, дакле је већи господин и од феишпана. Па
нека баш није већи, али је страшнији за цело.

(Свршиће се.)

Баш је тај кум ђаволан.

Не питајте „кад је било?“ — кад прочитате, видићете, да није могло бити здраво давно.

Један аристократ српски добио сина. То је срећа. Али мајер је био што је имао од старине кума, који је био и сувише демократ.

Кад је кум дошао да дете крсти, онда га мати замоли, да детету даде какво лепо, nobл име, какво, по моди име, какво миловучно, *значајно* име (које онда, наравски, не сме бити српско).

Матери су пред очима лебдила овака имена, на пример: „Ахилон“, „Роменидес“, „Зефиреј“, „Отгиљон“, „Дијамандус“ — или још што лепше; само није хтела да се меша у кумовско право, да би јој с отим слађе пао какав иберашунг.

Кум је био промућуран. Сватио је шта се од њега зактева, и обећа, да ће кумчету своје пришабанити име, које ће бити и ново, и миловучно, и аристократско, и значајно — а никако неће бити српско.

Сад оде кум са бабицом у цркву и крстише дете. После крштења кум таки седе на кола и оде у своје село, — вели да се мора журити.

Кад бабица донесе дете кући, мати је жељно дочека и запита: „Но, какво је име добио?“

Бабица одговори: *Телефон*.

Па сад реците да то није иберашунг.

Матери се то име здраво допало, али отац отрча брзо попи, док још није у протокол увео. — И тако у протокол уђе неко сасвим друго име — али, кад није „Телефон“, сад нам је све једно, ма како друго било.

* * *

Дете је, хвала богу живо, — само што често плаче.

И кум је, хвала богу жив, — он се опет често смеје.

Прибележио

Прикумак.

(Родом из Баната.)

Ово није бог зна шта, ал' се у истину збило.

Мој брат Мита ишао пре неки дан на салаш. Он радо сам кочијаши, те је седео напред, а натраг у колима седела су два пријашка, које је Мита повезао на салаш, да му онде нешто раде.

Мита је ћутао и терао коње, а уједно је и слушао разговор, што су она два амикуса у коли диванила.

— Чији је ово салаш? запита ће онај један.

— То је Зелића *професора*, одговори други.

— Ту *проју сеје*, велиш? Није то проја, већ видиш да сеје кукуруз! одговориће онај први зачуђено.

Сад само не знамо или је био наглув, или су кола јако тандркала или је реч „*професор*!“ била његовом уву непозната.

Missigang.

(Цврка из ђачког живота.)

Кад смо оно ми, пре толико и толико година били новосадски ђаци, онда се око божића могао наћи добар бермет на житној пијаци, код крчмара, коме је било презиме Рош, али су га звали *Мисол*.

Наши старији радо су ишли, и хвалили су *Мисол* бермет; неки су доказивали да је бољи и од Павиничиног (која је била таки поред њега), елем љубопитство привуче и нас, тадање ђаке, да коштамо и ми тај хваљени *Мисол* бермет.

Нас шесторица пописмо холбу бермета и уверисмо се да наши старији имају добар густ. Бермет је био ек-сцелентан.

Нико нас није видео кад смо се (на мала врата) ушуњали код *Muse*, нико нас није видео, кад смо се (на иста врата) ишуњали, — само нас је видео професор Л. Л.

Други дан дођемо ми сви у школу. Нико ништа не спомиње. Добро је!

Тек при крају часа рећи ће мени г. професор Л. Л., да изиђем на таблу и да напишем немачки, што ће ми он диктирати.

А знате ли шта ми је диктирао? Шта сам морао написати? Морао сам написати:

„*Missigang ist aller Laster Anfang.*“

Кад сам то написао, онда ми он заповеди да то пре-ведем на српски.

Толико сам немачки већ знао, да сам ову кратку реченицу могао без фелера на српски превести, и ја рекох: то значи, да је беспосличарење почетак сваког порока.

„Врло добро!“ прихвати наш добри професор „али *Missigang*“ значи још нешто. Ко зна шта?“

Пита хене, пита другог, трећег, четвртог, петог шестог, — нико не зна.

Е кад не знате, морам вам ја казати. „*Missigang*“, значи и то кад ко *иде Миси* — на бермет. Јесте ли ме расумели?“

„Јесмо!“ одговорише шест ситних гласова, — (други нису ништа одговорили; јер нису разумевали; а њих се то није ни тицало).

Ј. С.

Из Београда.

(Закашњено.)

Таса. Зашто је госпођа Папфиница, после толиких година одмора, ове године опет изведена на Београдску позорницу?

Спаса. Зато, јербо је г. Хајим-Мијах мислио, да и ми волемо *Мајес*.

Тако је то било и бити ће.

Калуђер'ма (и протама)

Женит' се не даду, —

Ал удове дијецезе

Ипак се удаду.

Н.

З а б о р а в љ е н о.

У последњем броју „Турскога Народа“ заборавило се уметути две речи: „крвава Застава.“ (За то ће му се опциговати од плате tiz forint.)

Кад је г. Тиса одговарао др. Политу, случајно је заборавио исплазити се на њега.

Кад се свети синод наш састао, заборавио је, да ће и без тога истога дана бити помрачење сунца.

Кад смо правили за ову годину календаре, заборавили смо казати, да ће бити и у Египту Вашар.

Кад је краљ Милаш путовао кроз Србију, многе полицајне власти заборавиле су сетити се, да краљеви кроз свој народ за то путују, да чују искрено и отворено, шта тај народ мисли.

Кад је Авел ишао о глави свом брату, заборавио је најпре ш њиме *хрвати се* (дакле није био прави *Хрват*.)

Кад су радикалци дували са Виделовцима у један рог, — заборавили су осигурати се код каквог друштва од убода тога рога.

Кад је министар просвете наименовео Мијаха-Хајима за члана позоришног одбора, заборавио је (а можда и није заборавио), да ће дочекати Маца на потоку врапца.

Приликом тридесетгодишњице беогр. певачког друштва заборавили су министарству правити серенаду, и отпевати какву лепу песму, на пример „*Падајте браћо!*“

Кад је посланик Кљајић у рајхсрату показао хлебац, који се једе у Далмацији, заборавио је напратити далматински стомак, који уме још горе што да прогута, па ипак се нада да ће остати жив.

Кад се Петар одрекао Христа, заборавио је искати од Анђелића да га направи владиком.

Р а з л о г.

Кад су оно будимпештанским учитељицама забранили, да се не смеју удавати, — онда се један лист нашао и рече: Има то и нека смисла, јер — *plenus venter non docet libenter.*

Ј о г у н и ц а.

Н. Н. испрати своју жену до железнице, на којој ће она да путује. Он уђе у један вагон, и ту би било још једно место празно, али је неки путник метуо своју торбу на то место. Н. Н. се обрати путнику, који је поред торбе седео са учтивим речима, говорећи: „Господине, ви ћете бити тако добри, па ћете ову торбу уклонити!“ — „Нећу бити тако добар,“ одговори овај флегматично. — „Онда ћу морати звати кондуктера.“ — „Зовите га.“ — Дође кондуктер и рече: „Господине, кажу ми да ви нећете да уклоните торбу са празна места, да би могла једна госпођа сести.“ — „Добро сте извештени.“ — „Е, онда ћу морати звати г. гл. кондуктера.“ — „Немам ништа против тога.“ — Дође и гл. кондуктер: „Ви нећете да упразните ово место, да уклоните торбу с њега?!“ — „Тако је, ја нећу.“ — „Но, видићемо; жандар ће вас приморати.“ — „Добро.“ — Дође и жандар, намргођен као рис: „Таки да сте уклонили ту торбу са туђег места, иначе биће свашта! — Шта, нећете да је уклоните?!“ — „Нећу!“ — „А за што?“ — „Јер ја нисам крадљивац, да туђе ствари уклањам. Торба није моја, — то је торба овог господина, што дрема.“

По туцета шале.

Мати (својој ћерци.) Али за бога Марија, како се можеш са твојим заручником свађати, мислиће свет да сте већ венчати. —

Претерана важња. А. Молићу јели г. професор код куће? Б. „Јест код куће је,“ — А. Е онда га нећу сада узнемиривати, већ ћу доћи други пут.

Два смисла. Син пише оцу на једној корешно-денц-карти: Послат новац примио сам, лепа фала на исти; скорим више, твој син Паја. —

Велико наседање. Гђца: Пошто је метер од овог штофа молићу? Трговац: За вас лепа гђеце само један пољубац! Гђца. Добро, онда молим за пет метера, а пет пољубаца извол'те записати на рачун моје бабе.

Кажи пут. Госп. Реците ми Марија: зар баш нема пута како би се могао с' вама састати, и међ' четир ока проразговарати?

Келнерка: Како да нема! Узмите ме за жену.

Из живота. А. Зашто ниси био у сватови твога брата? Б. Ја у принципу нерадо идем у сватове, у једнима сам само био, па ћу памтити целог мог века, то су били моји сватови.

прикупио
„Созврљонц.“

Одговори уредништва.

„Испод черге.“ Овако ући не може. Али ако нам јавите вашу адресу, (или кад већ хоћете да останете непознат, какву туђу адресу) ми би вам писали са каквим би изменама могло да уђе.

„Метеор.“ Сувише заудара на сумпор. Могао би се од њега запалити цео свет и изгорети у пепео све што је живо и мртво на њему. Па после да кажу „томе је свему „Стармали крив!“ — Толику одговорност не можемо примити на себе.

Стотрагу. Не би интересовало нашу публику. Врло је мало шале за овај лист, али кад би се и то мало извадило, можда би било згодно за који други лист.

У Загреб. Можда ћемо нешто кадгод згодном приликом моћи и употребити. Како било, добро је да знамо. За то нам изволите и више пута писати.

Себиши. Ми примамо претресања, луфтирања и чибукања“ из свију страна, гдегод Срби живе и гдегод им се што не свиђа да је у реду. Али ово је ипак сувише локално. Држимо, да би то требало у „носи“ да изиђе.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своје деветом броју за 1882. ове чланке: 1. Ремек-дело сликарства (са сликом). 2. Браћа, приповетка од Браца Јове. 3. Нешто о кољиву од Мијата. 4. Жао нам је, — чисто би се смејали, песма (са сликом) од Чика Јове. 5. О писму и штампи. 6. Чујмо, шта нам вели петао, песма (са сликом). 7. Јагуар (са сликом). 8. Пролеће, песма од — ар Ар — 9. Разлика у сатовима. 10. Рачунске игре (продуж.) 11. Пријатељу П. И., сонет од Лазара Николића. 12. Издајство Ефијалтово (са сликом). 13. Што за кога није, песма (са сликом). 14. Овчица и трн. 15. Савет са примером. 16. Разволије. 17. Даштања. 18. Решења даштања. 19. Чика Јовина пошта, 20. Нове књиге и листове. 21. Рад знања.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, Währinger strasse 9. — „НЕВЕН“, чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: Штампариие А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.

„СРПСКЕ ИЛУСТРОВАНЕ НОВИНЕ“

број 21-ви доноси

овај садржај: Забава: Стрина. Прича из српског живота, од С. В. П. — Песништво: Сцена из драме: „Јаквинта“. Чин III, од Драгутина Јов. Илића. — Из природе: Луције Анеј Сенека, о потресу, превод Др. С. Павловића. — Песме: На дан проглашења Србије краљевином, од Душана Рогоћа. — Преводи: Да те нешто питам. Идила Ђорђа Еберса превод Јов. Грчића. — Песме: Приморски сонети, од Р. А. — Позориште: Пера Сегедица Лазе Костића — критика М. Д. — ња. — Песме: Нашто таки јад? од Ђорђа М. Бугарског. Из разних крајева: Под Никшићем пред предајом, усномена из 1877. године, од С-вљ. — Наши уметници: Стеван Тодоровић сликар, од С. В. П. — Уз наше илустрације: Краљ Лир и будала. — Жмуре. — Ђоче мироче! — Спашен је! — Косовка девојка. — Читуља: † Милица П. Тодоровић. — Књижевне белешке. — Сlike: Из Шекспировог „Краља лира“: Краљ Лир и будала му. — „Жмуре“, група Барзагија и „Ђоче мироче!“ група Годеа. — Спашен је! по слици Евђенија Фенеја. — Косовка девојка, по слици Ферде Кикерца. — Град Никшић, пре пада.

„Српске Илустроване Новине“ излазе сваких 15 дана два пуна табака, а цена им је за Аустро-Угарску 4 фор. полугодишње или на 3 месеца 2 ф., за Србију и Црну Гору 12 динара полугодишње, односно 6 динара на 3 месеца а за друге крајеве цена је годишња 12 ф. односно 6 ф. полугодишње у банкама. Претплату у Србији примају све

тамошње књижаре, а у осталим крајевима умољена гг. скупљачи, као и Накладна штампарија А. Пајевића у Нов. Саду.

РЕД ШЛОВИДАБЕ.

пошт. лађа
од 1.
до дађе

почињући
Априла.
наредбе.

У ЗЕМУН: сваки дан изузимајући уторник у 5 сати после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: понедељником, четвртком и петком у 5 сати после подне.

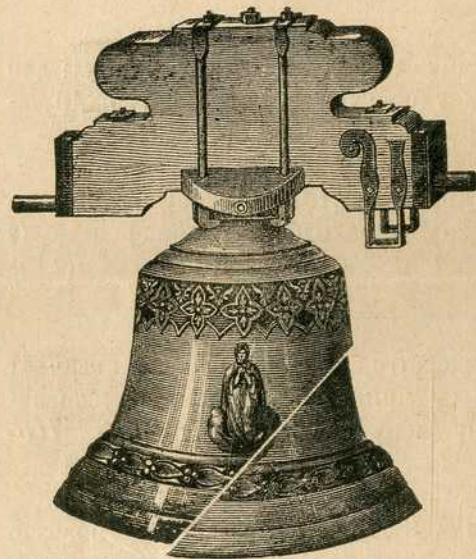
У ТИТЕЛ: недељом и средом у 5 сати п. п.

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан изузимајући четвртком у 11 сати пре подне.

СВЕЗА са САВОМ: недељом и четвртком после 5 сати после подне. ОДИПРАВНИШТВО

ОГЛАСИ.

ЗВОНА.

по најновијој и старој системи, са гвозденим и дрвеним крунама хармонијски удешена а од најфинијег метала са најчистијом изработом.

5—6

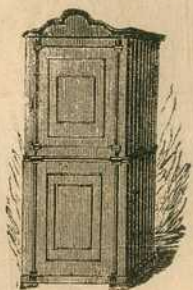
Звоноливница ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА у Вршцу.

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazenhof, код кога се могу мустре видети и цене сазнати. 11—35